

Nuorten työpajatoiminta Kaustisen seutukunnan alueella vuonna 2017

Kohderyhmä

Nuorten työpajatoiminnan kohderyhmänä ovat alle 29-vuotiaat Kaustisen seutukunnan alueella asuvat nuoret, jotka tarvitsevat tukea koulutus- ja työuralle pääsemiseen, ja jotka haluavat mielekästä ja tavoitteellista tekemistä työttömyyden tilalle.

Henkilöstö

Tammi-kesäkuussa Kaustisen seutukunnan alueella työskenteli yksi yksilövalmentaja Wanhassa Markussa nuorten työpajatoiminnan rahoituksella. Heinäkuun alussa aloitti seutukunnan alueella kiertävä nuorten yksilövalmentaja, joka on toiminut vuoden jälkipuoliskolla Toholommin ja Vetelin työpajoilla alle 29-vuotiaiden nuorten yksilövalmentajana. Yksilövalmentajat toimivat omien asiakkaidensa vastuu- ja yhteyshenkilöinä sekä valmennussuunnitelmien laatijoina ja toteuttajina yhteistyössä työvalmentajien kanssa. Valmentajat toimivat tiiviissä yhteistyössä Kokkotyö-säätiön muun valmennushenkilöstön ja yhteistyöverkoston kanssa sekä osallistuvat Kokkotyö-säätiön valmennustoiminnan kehittämiseen.

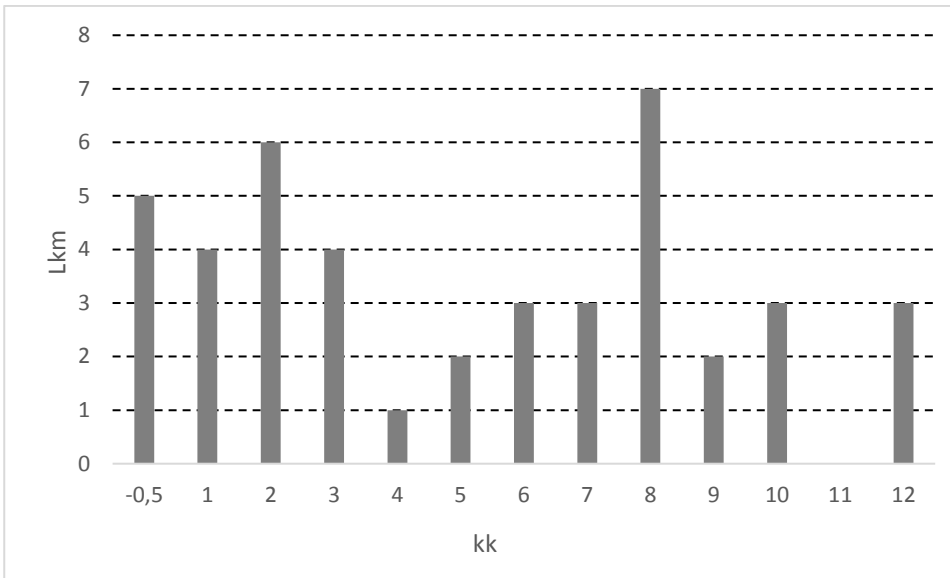
Osallistujat

Nuorten työpajatoimintaan osallistui vuonna 2017 kaikkiaan 43 valmentautujaa, joista neljä oli kotoisin Halsualta, kahdeksan Vetelistä, 17 Kaustiselta ja 11 Toholammilta. Kolmen valmentautujan kotipaikkakunta oli Kaustisen seutukunnan ulkopuolella (taulukko 1). Rungas kolmannes osallistujista oli naisia ja vajaa kaksi kolmasosaa miehiä. Uusien työpajojen käynnistymisen myötä valtaosa vuonna 2017 nuorten työpajatoiminnassa aloittaneista oli uusia valmentautujia. Vain seitsemän nuorta valmentautujaa oli aloittanut toiminnassa aiemmin.

Taulukko 1. Nuorten työpajatoimintaan osallistuneet vuonna 2017.

	Naiset					Miehet					Yhteensä
	Kuty	Työko-keilu	Palkka-tuki	Tera-peutt.t.	Työssä-opp.	Kuty	Työko-keilu	Palkka-tuki	Tera-peutt.t.	Työssä-opp.	
Halsua	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4
Kaustinen	3	0	0	1	3	6	0	1	1	2	17
Toholampi	3	1	0	0	0	5	2	0	0	0	11
Veteli	0	0	0	0	0	4	2	1	0	1	8
Muu	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	3
Yhteensä	9	1	0	1	4	16	6	2	1	3	43

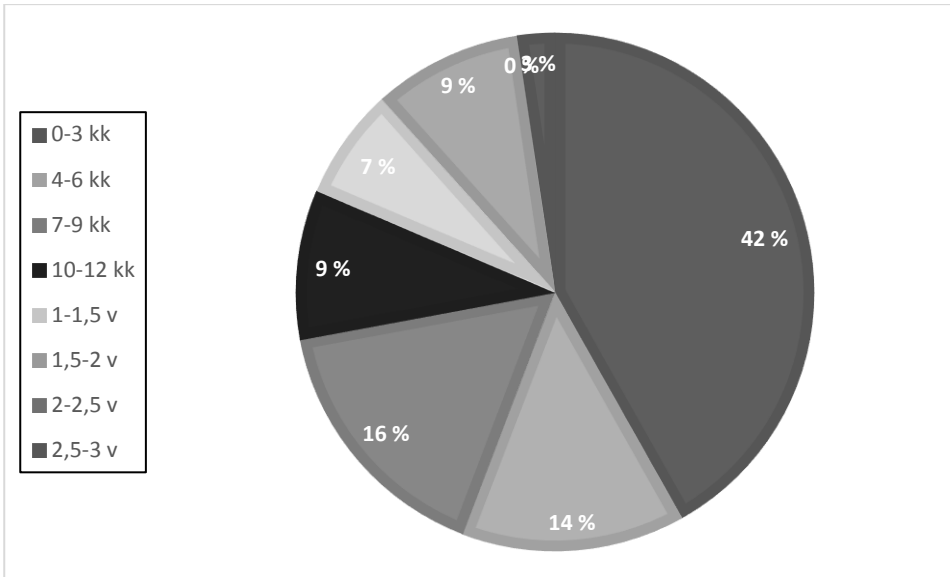
Työpajajakson pituus nuorten työpajatoiminnassa vaihtelee muutamasta päivästä yli vuoden kestävään valmennukseen. Vuonna 2017 nuoret osallistuivat työpajatoimintaan Kaustisen seutukunnan alueella keskimäärin noin viiden kuukauden ajan. Suurin osa, 58 %, nuorista osallistui valmennukseen enintään puolen vuoden ajan (kuvio 1.) Viiden nuoren valmennusjakso kesti alle kuukauden ja kolme nuorta oli valmennuksessa yhtäjaksoisesti koko kalenterivuoden ajan.

Kuvio 1. Nuorten työpajatoimintaan osallistuneiden valmennusjaksojen pituus vuonna 2017.

Nuorten työpajatoiminta alkoi Kaustisen seutukunnan alueella vuonna 2015 ja jo tuona vuonna toiminnassa mukana olleita nuoria oli edelleen vuonna 2017 työpajoilla kuusi. Heistä yksikään ei ole ollut yhtäjaksoisesti työpajalla, vaan esimerkiksi työkokeilujakson tai vanhempainvapaan jälkeen on palattu työpajalle, ja osa heistä siirtyi vuoden 2017 aikana pysyvästi koulutukseen tai työelämään. Vuonna 2016 työpajalla aloittaneista nuorista seitsemän jatkoi valmennuksessa vielä vuonna 2017, mutta heistä viidelle löytyi jatkopolku vuoden 2017 aikana. Suurin osa osallistujista, 70 %, aloitti nuorten työpajatoiminnassa vuoden 2017 aikana.

Noin joka viides nuori on ollut mukana työpajatoiminnassa vuoden tai pidempään (kuvio 2). Yli kahden vuoden ajan nuorten työpajatoimintaan osallistuneita oli vain yksi ja vuodesta kahteen vuoteen osallistuneita seitsemän. Suurin osa nuorista, 42 %, osallistui työpajatoimintaan maksimissaan kolmen kuukauden ajan, 14 % nuorista oli mukana neljästä kuuteen kuukauteen ja 16 % seitsemästä yhdeksään kuukauteen. Noin joka kymmenes nuori osallistui nuorten työpajatoimintaan 10–12 kuukauden ajan.

Kuvio 2. Nuorten työpajatoimintaan osallistuneet jaoteltuina valmennusjakson kokonaispituuden mukaan.

Nuoret ohjautuvat työpajatoimintaan etsivän nuorisotyön, TE-toimiston tai tyypillisimmin TE-toimiston ja sosiaalitoimen yhteistyönä toteutetun aktivoinnin perusteella. Vuonna 2017 nuorten työpajatoiminnasta vastaavat yksilövalmentajat osallistuivat Kaustisella ja Toholammilla yhteensä 16 aktivointipalaveriin, joissa nuorille tehtiin aktivointisuunnitelmia. Suurin osa osallistujista, kaikkiaan 25 nuorta, osallistui vuonna 2017 työpajatoimintaan Kaustisen seutukunnan alueella kuntouttavan työtoiminnan sopimuksella, työkokeilussa oli seitsemän, palkkatukityössä kaksi, terapeuttisessa työtoiminnassa kaksi ja työssäoppimisjaksolla seitsemän nuorta.

Toiminnan tavoitteet

Nuorten työpajatoiminta on ratkaisuvaihtoehto Kaustisen seutukunnan alueella asuvalle nuorelle silloin, kun nuori tarvitsee tukea ja harjoittelua ennen työelämään tai koulutukseen siirtymistä. Nuorten työpajatoiminnan peruseriaatteita ovat tavoitteellisuus ja kuntouttavuus sekä nuoren vahvuuksien ja mahdollisuuksien korostaminen. Toiminnan tavoitteena on tukea nuorta motivoitumaan oman elämänsä suunnittelijaksi ja aktiiviseksi toimijaksi sekä osallistaa ja sitouttaa nuori omien yksilöllisten ratkaisujensa tekemiseen ja niiden aktiiviseen toimeenpanoon. Valmennuksen keskeisenä tehtävänä on tukea nuoren työ- ja opiskeluvaihtoehtojensa kehittämistä, sosiaalista vahvistumista ja elämänhallintaa sekä vaikuttaa kokonaisvaltaisesti nuoren hyvinvointiin.

Toiminnan sisältö

Nuorten työpajatoimintaa järjestettiin Kaustisen seutukunnan alueella vuonna 2017 Kokkotyö-säätiön Wanhan Markun yksikkössä Kaustisella, Vetelin ja Toholammin työpajoilla sekä Perhossa, missä nuorten työpajatoiminta oli osan vuotta kunnan järjestämää ja heinäkuusta alkaen Kokkotyö-säätiön järjestämää Perhon kunnan vastatessa toiminnan kuntarahoitusosuudesta. Nuorten työpajatoiminnassa työ on valmennuksen väline. Työskentelyn alkaessa nuori perehdytetään työtehtäviin ja työpaikan pelisääntöihin. Työvalmentajat ja työpajaohjaajat ideoivat ja toteuttavat yhdessä nuorten kanssa erilaisia tuotteita ja tehtäviä. Wanhassa Markussa nuoret työskentelivät kierrätysmyymälässä, polkupyöräpajalla, huonekaluverhoomossa sekä kuljetus- ja arkistointitehtävissä. Toholammin työpajalla nuoret olivat mukana lähituotemyymälän erilaisissa työtehtävissä, ja Vetelissä elektroniikan purku-, remontointi- ja entisöintitehtävissä sekä puutuotteiden valmistuksessa. Kaikilla työpajoilla työskentely tapahtuu pienryhmissä käytännön tekemisenä ryhmävalmennusta hyödyntäen. Nuorten työpajatoiminta sijoittuu fyysisesti samoihin tiloihin muun työpajatoiminnan kanssa, joten valmennustyössä voidaan hyödyntää laaja-alaisesti työosastojen mahdollisuuksia ja työyhteisön osaamista. Henkilötyöpäiviä Kokkotyö-säätiön työpajoilla vuoden 2017 aikana kertyi kaikkiaan 1 333. Henkilötyöpäivistä 68 tekivät Halsualta, 444 Kaustiselta, 505 Toholammilta ja 316 Vetelistä kotoisin olevat nuoret.

Nuoren valmennukseen osallistuva yksilö- ja työvalmentaja sekä nuori laativat yhdessä valmennussuunnitelman, johon kirjataan valmennusjakson yksilölliset tavoitteet. VAT-järjestelmän (valmennuksen arvioinnin ICF-pohjainen tukijärjestelmä) avulla arvioidaan nuoren toimintakykyä sekä mahdollisia toiminnanrajoitteita. Arviointi perustuu työpajalla työskentelyn aikana tehtyihin havaintoihin nuoren työelämä- ja arjenhallintavalmiuksista. Nuoren kehittymistä arvioivat hänen itsensä lisäksi yksilö- ja työvalmentaja. Arviointitulosten perusteella nuorelle on mahdollista tarjota yksilöllistä tukea juuri niille toimintakyvyn osa-alueille, jotka vaativat vahvistamista.

Yksilövalmentaja käy nuoren kanssa valmennuskeskusteluja yksilöllisen tarpeen mukaisesti, seuraa nuoren kehittymistä valmennusjakson aikana ja järjestää aktivointi- ja ryhmätoimintaa. Ryhmävalmennuksen tarkoituksena on kehittää nuoren taitoja elämän eri osa-alueilla sekä kannustaa nuorta harrastustoimintaan. Vuoden 2017 aikana Wanhan Markun nuorille järjestettiin liikunnallinen ryhmäiltapäivä Kaustisen hiihtokeskuksessa 1.3. sekä Vetelin ja Kaustisen nuorille virkistyspäivä 31.5. ja toiminnallinen ryhmäiltapäivä 18.10. Vetelin taidekarta-

nolla. Wanhassa Markussa järjestettiin neljäluentotilaisuutta: Päänteet puhuttaa 8.2. / Avominnen päihdeohjaaja Virpi Karhu, Elämäntaparemontti – kunnossa kaiken ikää 12.4. / Personal trainer Paula Koski, Terveellinen ja taloudellinen ruokavalio 17.5. / ruoka- ja ravitsemus- asiantuntija Seija Varila, Mielenterveysviikon luento 22.11. / psykologi Keijo Salminen. Nuoret osallistuivat Toholammilla 1.12. ja Vetelissä 5.12. yksilövalmentajan ja opiskelijan vetämään ryhmätilaisuuteen teemalla "Kun saat työn". Yksilövalmentaja osallistui nuorten kanssa Edu+Job -messuille Kokkolassa 9.2. sekä Ohjaamo Keski-Pohjanmaan Etappi-tilaisuuksiin 4.4. ja 20.6. Kaustisella. Kaikilta työpajoilta osallistui nuoria myös Kokkotyö-säätiön yhteiseen joulujuhlaan Kokkolassa 14.12. Nuorten työelämävalmiuksia tuetaan kustantamalla nuorille työmarkkinoilla vaadittavia työelämäkortteja, ja nuorten opiskelua voidaan tukea maksamalla pääsykokeisiin liittyviä kustannuksia, esim. matka- tai pääsykoemaksuja. Työturvallisuuskortin suoritti neljä nuorta 5.4., hygieniapassin yksi nuori 12.4. ja ensiapukurssi EA 1:n viisi nuorta 22.–23.5. Tutustumisvierailuja alueen yrityksiin ja oppilaitoksiin yksilövalmentajat tekivät sekä ryhmien että yksittäisten valmentautujien kanssa. Kaikkiaan 11 nuoren kanssa käytiin tutustumassa Keski-Pohjanmaan ammattiopiston Kokkolan ja Kälviän toimipisteiden sekä Kaustisen Evankelisen Opiston tarjoamiin koulutusmahdollisuuksiin ja 11 nuoren kanssa tehtiin yhteinen yritysvierailu kahteen Teerijärvellä toimivaan yritykseen, minkä lisäksi 1–3 nuorta kävi työ- ja työkoekelupaikkoihin liittyvillä tutustumis- ja haastattelukäynneillä 13 eri yrityksessä Halsualla, Kaustisella, Vetelissä, Teerijärvellä ja Sievissä. Seitsemän nuorta osallistui Keski-Pohjanmaan aikuiskoulutuksen opinto- ja uraohjaukseen ja neljälle nuorelle järjestettiin 1–3 käyntiä ammatinvalintapsykologin luona Kokkolassa.

Toiminnan vaikuttavuus

Toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti mm. tarkastelemalla nuorten sijoittumista työpajajakson jälkeen sekä nuorten toimintakyvyn kehittymistä. Vuonna 2017 nuorten työpajatoiminnassa lopetti 20 valmentautujaa (taulukko 2) ja lisäksi kaikki työssäoppimisjaksolla olleet nuoret palasivat takaisin oppilaitoksiin jatkamaan tutkintonsa suorittamista. Lopettaneista kuudelle nuorelle löytyi työpaikka ja yhdelle työkoekelupaikka yrityksestä, neljä nuorta aloitti koulutuksen, yksi jäi vanhempainvapaalle, yksi lähti armeijaan, yksi sai eläkepäätöksen ja kaksi muutti pois Kaustisen seutukunnan alueelta. Nuorten työpajatoimintaan osallistuminen on nuorille vapaaehtoista, minkä vuoksi neljä nuorta, eli viidesosa työpajatoiminnan lopettaneista, jäi työttömäksi, koska he eivät halunneet jatkaa toiminnassa pidempään. Toimintaan osallistuneista 16, eli noin kolmasosa vuonna 2017 mukana olleista, jatkaa edelleen työpajalla vuoden 2018 alussa.

Taulukko 2. Nuorten työpajatoiminnassa lopettaneiden siirtymät vuonna 2017.

	Naiset					Miehet					Yhteensä
	Halsua	Kausti- nen	Toho- lampi	Veteli	Muu	Halsua	Kausti- nen	Toho- lampi	Veteli	Muu	
Työ	0	2	0	0	0	0	3	0	1	0	6
Työkokeilu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Koulutus	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	4
Vanhempain- vapaa	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Armeija	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Muutto	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
Eläke	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Työtön	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	4
Yhteensä	1	2	2	0	0	1	5	4	3	2	20

Nuoria tuetaan aktiivisesti työpajalta opiskelemaan tai yrityksiin siirtymisen nivelvaiheessa ja tarvittaessa kauemminkin. Nuoren sijoittumista valmennuksen jälkeen seurataan vähintään 12 kuukautta, millä varmistetaan, että nuori ei tipahda pois palvelujärjestelmästä tai muusta hänelle suunnatusta toimenpiteestä. Seurannan perusteella työpajatoiminnasta elokuun 2016 ja joulukuun 2017 välillä työhön tai koulutukseen siirtyneet nuoret ovat kaikki edelleen mukana aloittamassaan toiminnassa, joten heille löytyneet jatkopolut ovat osoittautuneet varsin pysyviksi ratkaisuksi. Kaikkien työpajatoiminnassa mukana olleiden nuorten tavoittaminen on vaikeaa vuoden pituisen seurannan aikana, sillä nuoret saattavat esimerkiksi vaihtaa puhelinnumeroaan tai jättävät vastaamatta yksilövalmentajan yhteydenottoihin. Nuorten työpajatoimintaan osallistumisen hyvinvointivaikutukset eivät ole selvästi mitattavissa, mutta työpajatoiminnan päättäneille nuorille tehdyn palautekyselyn perusteella nuoret kokevat mm. oppineensa työpajajakson aikana työllistymisen kannalta tärkeitä työelämän pelisääntöjä ja saaneensa tukea koulutus- ja työnhakuasioihin. Poimintoja nuorten avoimesta palautteesta: "Hyvä ja mielenkiintoinen jakso kaikin puolin elämässä. " "Uusien taitojen saamisesta kiitos." "Ei mitään valitettavaa itsellä, todella viihtyisät 6 kk ja paljon kokemusta saanut sen aikana."